

TILANNEKATSAUS VIESTINNÄN NIMIKKEISTÄ

Hyväksytty ProCom – Viestinnän ammattilaiset ry:n johtokunnan kokouksessa 20.3.2012. Nimikkeistöä päivitetään tarpeen mukaan.

TAUSTAA TILANNEKATSAUKSELLE

ProComilla on yli 2 000 jäsentä ja jäsenistöllä on erilaisia tehtävänimikkeitä yli 400. Yleisimmin käytössä olevat nimikkeet ovat *viestintäjohtaja*, *viestintäpäällikkö*, *tiedottaja*, *viestintäsuunnittelija*, *-koordinaattori* ja *-assistentti*. Ruotsissa ja Norjassa tilanne viestinnän tehtävänimikkeiden runsaudessa on aivan sama. Pohjoismaissa nimikkeiden määrää lisää se, että usein viestinnän suorittavillakin tasoilla olevilla henkilöillä on tehtävänimike.

Viestinnän arvostus on viime vuonna lisääntynyt, ja useimmissa organisaatioissa viestintä mielletään osaksi johtamista. Viestinnän avulla jalkautetaan strategiaa, selkeytetään tavoitteita, parannetaan työiihtyvyyttä ja rakennetaan ulkoista kuvaa.

Yhteisössä käytössä olevaan tehtävänimikkeistöön vaikuttaa yhteisön koko, elinkaaren vaihe ja yhteisössä muuten käytössä olevat tehtävänimikkeistölinjaukset. Isoissa yrityksissä nimikkeet voivat olla kaksiosaisia esimerkiksi *viestintäpäällikkö*, *mediasuhteet* tai *viestintäpäällikkö*, *verkkoviestintä*. Kansainvälisen liiketoiminnan vuoksi nimikkeet ovat usein vain englanninkielisiä.

Pienissä yhteisöissä viestintävastuu kuuluu usein toimitusjohtajan assistentille, joka tekee viestintää oman toimensa ohella. Hänellä ei ole virallista asemaa eikä välttämättä alan peruskoulutusta. Organisaatio tiedottaa henkilöstölle toiminnan kannalta välttämättömät, lakien edellyttämät asiat.

ProCom ry kiittää lehtori **Anssi Siukosaarta** ja jatkotutkija **Hanna Salmista** nimikkeisiin ja ammattisisältöihin liittyvistä taustatiedoista.

MIKSI TILANNEKATSAUSTA TARVITAAN?

Nimikkeillä on merkitystä, sillä ne kuvaavat vastuualuetta, työn vaatavuutta, edellytettyä osaamista ja asiantuntijuutta, mutta viestivät myös organisaatiotasosta ja raportointisuhteista.

Viestinnän mahdollisimman yksiselitteiset nimikekäytännöt yhtenäisillä osaamisen vaatimustasoilla auttavat yhteisöä organisaation osaamiskartan rakentamisessa, rekrytoinnissa, palkkauksessa sekä tehtävänkierrossa. Työnhakijaa yksiselitteiset nimikkeet auttavat työnhaussa; hakija tietää minkälaista tehtävää sisällöltään hakee ja voi luottaa palkkauksen läpinäkyvyyteen.

Tämä tilannekatsaus kuvaa nykytilannetta, ja dokumenttia päivitetään tarpeen mukaan. Tilannekatsauksessa on tarkasteltu yritysten, julkishallinnon, järjestöjen ja viestintätoimistojen yleisimpiä nimikkeitä.

NIMIKEKATSAUS

ProComin nimikekatsaus on laadittu mukailen **Katharina Wolfin** (2006) uraportaita, joissa kuvataan asiantuntijuuden ja ammattiroolien kehittymistä. Taustalla vaikuttaa myös ProComin edeltäjän, Suomen Tiedottajien Liiton, aikainen jaottelu suorittavista ja strategisista viestinnän rooleista. Käyttöön valitut nimikkeet ovat ProComin jäsenistön yleisimpiä nimikkeitä. Ruotsissa vastaavat asiantuntijuuden tasot ovat jo käytössä: producer, specialist, strategist. Ammattijärjestö Viesti ry on tehnyt omat jaottelunsa: suorittava-, asiantuntija- ja päällikkötaso.

Tällä hetkellä yleisimmin käytössä ovat seuraavat nimikkeet:

SUORITTAVA TASO

- viestintäassistentti
- viestinnän koordinaattori

ASIAANTUNTIJATASO

- tiedottaja / viestinnän suunnittelija (generalisti)
- erityisalueen asiantuntija (esim. verkkotiedottaja, markkinointi- ja viestintäpäällikkö, taloustiedottaja, IR-päällikkö, viestintäpäällikkö/mediasuhteet)
- viestintäpäällikkö (generalisti)
- (nuorempi/vanhempi) viestintäkonsultti

JOHTOTASO

- viestintäpäällikkö
- viestintäjohtaja

	SUORITTAVA TASO	ASIAANTUNTIJATASOT	JOHTOTASOT
TEHTÄVÄ	Käytännön viestintätyö	Strategisia tavoitteita tukevan viestinnän suunnittelu ja tekninen osaaminen kokonaisviestinnän näkökulmasta yleisesti tai erityisalueella	Viestinnän strateginen johtaminen, kokonaisvastuu yhteisön viestinnästä strategisten tavoitteiden saavuttamiseksi
VAADITTAVAT TAI DOT	Viestinnän perustiedot, tekninen osaaminen, hyvät kirjoitustaidot, kyky tarttua toimeen	Strateginen ajattelu, näkemyksellisyys, päätöksentekokyky, viestinnän itsenäinen suunnittelu ja toteutus, projektijohtamisen osaaminen. Erityisalueen syvä tuntemus ja näkemyksellisyys sekä liiketoiminnan ymmärtäminen.	Liikkeenjohdon osaaminen, strateginen näkemys, päätöksentekokyky, johtamisosaaminen ja esimiestaidot, talouden tuntemus, viestinnän lainsäädännön tuntemus, yhteiskunnalliset verkostot.
TYÖTEHTÄVÄT	Suorittavan tason tehtävät: tiedotteiden kirjoittaminen ja jakelu, esitysmateriaalien päivitys, tilaisuuksien järjestäminen, informaation hankinta jatkojalostusta varten, verkkosivujen ja rekistereiden ylläpito, somekanavien suunnitelman mukainen ylläpito, markkinointiviestinnän käytännön toimenpiteet	Yhteisön elinkaaren, kokoluokan, kansainvälisyyden ja hierarkian mukaan rakentuvat viestinnän asiantuntija- ja päällikkötason tehtävät kuten ulkoisen ja sisäisen viestinnän ja markkinointiviestinnän suunnittelu ja toteutus. Erityisalueina esimerkiksi mediasuhteet, sijoittajaviestintä, julkaisut, verkkoviestintä, yritys vastuuviestintä, työnantajakuvaviestintä tai vastaavat	Kokonaisviestinnän strateginen suunnittelu, johtaminen ja kehittäminen, johtoryhmätyöskentely, johdon sparraus, organisaation viestinnän valmennuksen johtaminen, viestinnän prosessit, Spokesperson-tehtävät. Viestintäfunktion esimiehenä esimiehen tehtävät ja vastuu.

ASiantuntijuuden ja ammattiroolien kehittyminen Wolfen uraportaita (2006) mukailleen

MEDIAANIPALKAT

	Yksityinen sektori	Julkinen sektori	Kirkko / seurakunnat	Järjestöt	Viestintätoimistot
JOHTAJAT					
PÄÄKAUPUNKISEUDULLA	7520	5960	—	6220	5720
MUUALLA SUOMESSA	5498	5000	—	—	4500
PÄÄLLIKÖT					
PÄÄKAUPUNKISEUDULLA	4655	4360	4745	4446	3520
MUUALLA SUOMESSA	4054	3970	3350	—	3760
ASiantuntijat					
PÄÄKAUPUNKISEUDULLA	3568	3457	3134	3234	3800
MUUALLA SUOMESSA	3219	3006	2590	—	3020
ASSISTENTIT					
PÄÄKAUPUNKISEUDULLA	2840	2500	2400	2900	—
MUUALLA SUOMESSA	2650	2400	2330	—	—

Lähde: Viestinnän ammattilaiset 2011 -tutkimus

VIESTINNÄN NIMIKKEET KANSAINVÄLISESSÄ KÄYTÖSSÄ

Kansainvälisessä käytössä nimikkeet vaihtelevat suuresti. Suomessa ja Pohjoismaissa organisaation suorittavillakin tasoilla olevilla henkilöillä on usein titteli, joka kuvaa henkilön tehtävää ja asemaa organisaatiossa. Tämä käytäntö ei kuitenkaan ole kovin yleinen tapa muualla Euroopassa tai Yhdysvalloissa, missä työtiteleitä muutenkin käytetään vähemmän.

Suomalaiset organisaatiot ovat viestinnän ohjeistuksissaan usein määritelleet kansainväliselle viestinnälle joko brittiläisen tai amerikkalaisen kielimuodon. Sen mukaan voivat määrittyä myös tittelit, mutta British/American-jako ei kuitenkaan nykyisessä globaalissa kanssakäymisessä ole enää selkeä. Kukin organisaatio valitsee omaan toimintaympäristöönsä parhaiten sopivat käytänteet.

Alla olevassa taulukossa on lueteltu yleisimpiä suomalaisia nimikkeitä vastaavia englanninkielisiä ja ruotsinkielisiä termejä. Englanninkieliset nimikkeet on jaoteltu alkuperältään brittiläisiin ja amerikkalaisiin, mutta kansainvälisesti toimivissa organisaatioissa voi esiintyä molempia muotoja.

KÄYTÖSSÄ OLEVIA YLEISIÄ KÄÄNNÖKSIÄ

SUOMI	RUOTSI	BRITTLÄINEN KÄYTÄNTÖ	AMERIKKALAINEN KÄYTÄNTÖ
toimitusjohtaja	Verkställande direktör	Managing Director	President CEO, Chief Executive Officer
viestintätoimiston omistaja	Partner	Associate	Partner
viestintäjohtaja	Kommunikationsdirektör	Head of Communications Communications Director	CCO (Chief Communications Officer) Senior Vice President, Communications
markkinointijohtaja	Marknadsföringsdirektör	Head of Marketing Marketing Director	CMO (Chief Marketing Officer) Senior Vice President, Marketing
sijoittajaviestintäjohtaja	Chef för investor relations	Head of Investor Relations	IRO (Investor Relations Officer) Senior Vice President, IR
viestintäpäällikkö	Kommunikationschef	Communications Manager Assistant Director, Communications Manager, Communications	First Vice President, Communications Vice President, Communications Assistant Vice President, Communications
viestintäkonsultti	Kommunikationskonsult	Communications Consultant Account Manager	Senior Advisor / Junior Advisor Account Manager
tiedottaja	Informatör	Communications Officer	Communications Officer
viestinnän suunnittelija	Kommunikationsplanerare	Communications Planner Communications Specialist	Communications Planner Communications Specialist
viestintäkoordinaattori	Kommunikationskoordinator	Communications Coordinator	Communications Coordinator
viestintäassistentti	Kommunikationsassistent	Communications Assistant	Communications Assistant